

De kerkuil binnenstebuiten

Hij knijpt de muisjes in het donker

In de drie voorbije bijdragen zagen we hoe de kerkuil zich doorheen z'n evolutie had aangepast aan z'n nachtelijk leven : twee schotelantennes op z'n kop om het kleinste piepgeluidje te horen, twee grote zwarte kijkers die perfect in de duisternis kijken en een paar geruisloze vleugels om als een spook de nacht in te vliegen. Wou hij tijdens de nacht jagen, dan moest hij noodgedwongen zich aanpassen, zoniet zou hij van honger sterven omdat hij gewoon geen prooien zou kunnen bemachtigen tijdens het jagen.

Bij het jagen gebruikt de kerkuil grosso modo drie technieken. Meestal jaagt de kerkuil gewoon vliegend en zwevend boven z'n terrein. Z'n lichte gewicht en z'n brede vleugels stellen hem hiertoe in staat. Op die manier kan hij een groot terrein snel bejagen. Hierbij draait hij geregeld z'n kop, kwestie van ieder geluid van een prooi in de omgeving zeker te kunnen opvangen. Z'n vlucht op 1 à 3 meter hoogte is niet constant, soms maakt hij korte bochten of blijft ter plaatse hangen zoals een torenvalk, weliswaar niet zo langdurig. Net zoals de bruine kiekendief jaagt de kerkuil ook tegen wind om zo langzamer te kunnen vliegen en nog meer tijd te hebben om de oppervlakte af te speuren. Deze techniek slurpt heel wat energie op. Hiervoor heeft de kerkuil een oplossing : paaltje zitten, luisteren en wachten. Hierbij worden vaak paaltjes van afsluitingen op de perceelsranden gebruikt. Deze zone is meestal rijk voorzien van muizen. Maar soms zit hij ook in een houtkant of een haag, de vegetatie stilletjes afspeurend. Een derde techniek bestaat er in om langzaam te scheren langs een haag of een klimop en met de tippen van de vleugels de slapende mussen op te jagen.

Wanneer het volslagen duister is en de kerkuil alleen kan vertrouwen op z'n gehoor, dan worden de poten bij het begin van de aanval onmiddellijk voor het lichaam gehouden. Net voor het grijpen worden de klauwen uitgestoken en stort hij zich op de prooi. Is er voldoende licht in de duisternis dan laat de kerkuil zich glijden naar beneden. Op het laatste moment gaan de vleugels omhoog, de kop naar achter en de poten met uitgestrekte klauwen naar voor. Fataal voor de prooi. Bij het grijpen sluit de kerkuil vaak de ogen, waarschijnlijk om z'n kostbare ogen te beschermen tegen de vegetatie.

De poten van de kerkuil zijn sterk bevederd, zoals bij de andere uilen, zodat de ultieme greep naar de prooi evenzeer geruisloos kan gebeuren. De prooi wordt totaal verrast. Bij het doden zelf spelen de klauwen een cruciale rol. In tegenstelling tot wat heel wat mensen denken, worden de prooien niet altijd gedood met een beet in de nek, maar gewoon door hem dood te knijpen ! Door de krachtige druk van z'n klauwen bezwijkt de prooi, als hij al niet dood is door de klap. Bij het uitstrekken van de klauwen bezit de kerkuil de mogelijkheid om de binnenste voorste teen (keerteen) te draaien naar achter zodat hij twee tenen vooraan heeft en twee tenen achteraan. Op deze manier heeft hij een betere grip op z'n prooi.

De middelste van de drie voorste tenen heeft bovendien een kam. Hiermee kan de kerkuil dagelijks z'n veren verzorgen waarbij hij vooral aandacht besteedt aan het perfect zitten van z'n gelaatsmasker.

Wanneer de kerkuil jongen of een vrouwtje te voederen heeft, dan verorbert hij z'n prooi niet ter plaatste maar transporteert hij ze naar het nest. Dit gebeurt met de klauwen. Eens het nest genaderd, wordt het voedsel in de snavel gestopt om zo gemakkelijker de jongen te kunnen voederen : van snavel tot snavel. In 99 % van de gevallen is de prooi gedood bij de aanval. Uitzonderlijk werd vastgesteld dat een levende en gillende prooi werd overgebracht richting broedplaats, blijkbaar te zacht genepen.